

ЦІКАВО І КОРИСНО ДЛЯ КОЖНОЇ ДИТИНИ ДОСЛІДЖУВАТИ В ГРІ ТВАРИНОК І РОСЛИНИ

Ознайомлення учнів 2-го класу з рослинами і тваринами

Тетяна КОРОЛЮК, учителька початкових класів,
м. Кам'янець-Подільський, Хмельницька обл.

Дидактичні матеріали для ознайомлення першокласників з рослинами і тваринами було подано у попередній публікації автора (див. «УПШ», 2019, №3).

Продовжуючи тему, пропонуємо добірку ігор і вправ, які стануть педагогам у пригоді для формування природничих уявлень учнів 2-го класу.

З дитинства, спостерігаючи за природою, ми навчаємося дбати про неї, любити її. Важливо, щоб таке навчання було ненав'язливим, цікавим, наближеним до життя. Тож прагнемо викликати в учнів передусім допитливість, а згодом — стійкий інтерес до природи, що пізніше переросте у відповідальне ставлення до всього живого.

У програмі інтегрованого курсу «Я досліджую світ» важливе питання взаємозв'язків людини і природи порушується у багатьох галузях — громадянській та історичній, соціальній, здоров'язбережувальній і природничій. Особливе місце у програмі відведено найбільш дієвим методам пізнання природи — спостереженню та грі.

Під час спостереження за об'єктами і явищами природи у дитини формуються уявлення про довколишній світ, розвиваються розумові здібності, кмітливості, самостійність думки, увага, навички природоохоронної діяльності.

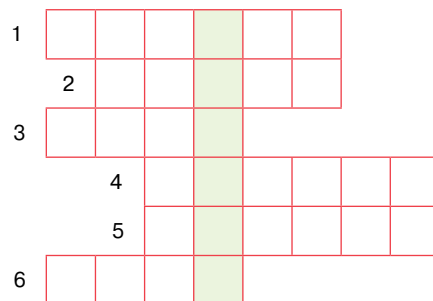
Якщо розглядати гру як метод спілкування дітей з природою, то варто відмітити, що гра — це природний, спонтанний, емоційний процес. В ігровій діяльності молодший школяр відтворює ті об'єкти, події, які зачепили його почуття, привернули увагу, захопили емоційно. У процесі гри в дітей формується звичка зосереджуватися, мислити самостійно, розвивається увага, прагнення до знань.

Формувати природничі уявлення молодших школярів можна на уроках з різних навчальних дисциплін і в межах курсу «Я досліджую світ». Пропонуємо

добірку вправ, ігор та розвивальних завдань, що стануть у пригоді педагогам на різних етапах діяльності.

Інтегрований курс «Я досліджую світ»

Так, актуалізувати здобуті у 1-му класі знання про будову рослин допоможе **кросворд**, який діти розгадують разом і читають у зафарбованих клітинках, що є спільним у різних рослин.

1. Орган рослини, у якому рухаються поживні речовини і на якому тримаються листки, квіти, плоди.
2. Верхній родючий шар землі, на якому ростуть рослини.
3. Утворюється з квітки після відцвітання.
4. Орган, який закріплює рослину в ґрунті й забезпечує її поживними речовинами.
5. Частина рослини, яка приваблює бджіл та метеликів.
6. Прозора, безбарвна рідина, необхідна для розвитку рослини.

По завершенні учні на основі спостережень, знань, з опорою на таблицю «Будова рослини» створюють образ рослини в техніці аплікації. У роботі вони використовують

шаблони, кольоровий папір, ножиці, клей, а також аркуш картону як основу.

Відповідь. По горизонталі. 1. Стебло. 2. Ґрунт. 3. Плід. 4. Корінь. 5. Квітка. 6. Вода. **Ключове слово.** Будова.

Вправа “Впізнай за описом”

У ході виконання вправи можна закріпити знання учнів про характерні ознаки класів тварин. Працюючи, учні мають зрозуміти, про яких істот ідеться у кожному наведеному нижче твердженні.

Орієнтовний зміст тверджень

- У нас є чотири лапи. Тіла більшості з нас вкриті шерстю. Наші малята харчуються молоком. (*Ссавці.*)
- Для життя нам необхідна вода. Більшість із нас дихає зябрами, а замість лап у нас плавці. Нашу шкіру вкривають слиз та луска. Наші дітки з’являються з ікринок. (*Риби.*)
- У нас по дві ноги. Ми вкриті пір’ям, маємо крила. Наші малята вилуплюються з яєць. Живемо у гніздах. (*Птахи.*)
- Кожен з нас має 6 ніг. Наше тіло поділяється на голову, груди і черевце. Більшість із нас має дві пари крил, і лише деякі — одну. (*Комахи.*)
- Наша шкіра вкрита лусочками, щитками або пластинами, а температура тіла залежить від температури довкілля. Дитинчата вилуплюються з яєць. (*Плазуни.*)
- У нас м’яка, гола, вкрита слизом шкіра. Наші малята народжуються з ікринок і зовсім не схожі на батьків. Частина свого життя ми проводимо на суші, частину — у воді. (*Земноводні.*)

Вправа “Хто що їсть?”

Опрацьовуючи завдання, учні пригадують, які тварини чим харчуються. Окрім того, варто спонукати дітей поміркувати, яким із тварин ми можемо допомогати взимку.

Учні працюють з картками у парах: установлюють відповідності між тваринами та їхнім раціоном.

**Рослини назву спершу відгадаєм,
А потім і будову розглядаєм.**

(Надіслала Г. Гетьман, ПШ № 53, м. Львів)

Картка № 1

козуля ●	● заєць
дикий кабан ●	● трава
вовк ●	● жолуді

Картка №2

лось ●	● комахи, змії
їжак ●	● яйця, гризуни
куниця ●	● гілки, кора

Картка №3

білка ●	● гілки, кора
лисиця ●	● гризуни
заєць ●	● горіхи

Вправа “Як зимують тварини”

Педагог пропонує учням уявити, що їм треба розказати мешканцям південних країн про зиму, і зокрема — як зимують українські тварини. Діти заповнюють таблицю, розподіляючи у її колонках такі назви тварин: їжак, вовк, ведмідь, лось, ластівка, борсук, лисиця, соловей, снігур, лелека.

Залігають у сплячку	Ведуть активний спосіб життя	Відлітають у вирій

По завершенні роботи діти складають розповідь про те, як вони взимку допомагають диким тваринам перенести холод і голод, малюють цих тварин.

Мовно-літературна галузь

Інформація про світ може бути широко застосована на уроках **української мови**, зокрема — розвитку зв’язного мовлення.

Вправа “Як називають квіти?”

Ця вправа дасть змогу збагатити словниковий запас учнів українською лексикою.

Учитель двічі читає дітям статтю, за другим разом записуючи на дошці парами запозичені й українські назви рослин. Читання тексту супроводжує демонстрацією слайдів або карток із зображеннями названих квітів.

Українські назви квітів

Квітник — невід’ємна частина кожної української садиби. Проте чи знаємо ми українські назви поширених у нас квітів? Отож! Здебільшого послуговуємося чужомовними словами. Тому й вирішила нагадати українські назви, що, зазвичай, мають прив’язку до квітки, яку називають.

Наприклад, усім, мабуть, відома така чудова квітка, як **гладіолус**. Це слово в перекладі з латинської мови означає “меч”. Проте існує й українська назва — **косарик**. Коса, коси, косиця, закосичувати... Власне, ця квітка має вигляд прикрашеної квітами коси, тому й отримала назву косарик.

Поспішайте передплатити “Учитель початкової школи” на 2020 рік

Заощадьте до **20%** — оформіть передплату
на сайті upsh.com.ua

Відкрийте дітям світ разом із журналами
“УПШ” та “Джміль”

Індекси для передплати
на пошті:

89869 журнал “УПШ”

68604 комплект “УПШ” + “Джміль”

Якщо маєте запитання,
телефонуйте:
067-504-50-22,
або звертайтеся на e-mail:
books@dvsvit.com.ua

